

FUTURE ARTIST – WSPÓLNOTA SZTUKI

Ewa Kokot

Dokument elektroniczny zawiera teksty z publikacji Ewy Kokot

„FUTURE ARTIST – WSPÓLNOTA SZTUKI”

Został przygotowany według zaleceń dotyczących dostępności cyfrowej,
umieszczonych na stronie internetowej Serwisu Rzeczypospolitej Polskiej.

WSTĘP

**Szukając i znajdując czy też tylko szukając i nie znajdując niczego,
przy okazji spotyka się wiele pięknych rzeczy i spraw.**

A to się zawsze liczy w tym świecie zabójczej brzydoty.

Mam na myśli piękno, które również jest prawdą i dobrem.

Nigdy tego nie ma za wiele.

Henryk Waniek „Wyprzedaż duchów” 2007

Z ukłonami dla Dyrektora Piotra Zaczekowskiego za zrozumienie i dobro.

Z wdzięcznością dla Magdaleny Orczewskiej i Anastazji Hadyny
za wieloletnie wspieranie prowadzącej i uczestników projektu.

Z uczuciami piękna dla wszystkich uczestników projektu
w latach 2008 – 2023.

To już 15-lecie naszych wysiłków i spotkań!

Dziękuję.

Ewa Kokot

Grafika:

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Ewa Kokot

Od źródła do wspólnoty

Punktem wyjścia projektu FUTURE ARTIST — wspólnota sztuki jest poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, jakie praktyki wizualne ułatwiają budowanie społeczności uczestników w 2023 roku, w czasie niepewności, lęku i wojny. Pytanie o wspólnotę — międzyludzką i społeczną — towarzyszy nam od samego początku, czyli od 2008 roku. Uznaliśmy, że tworzona społeczność to wielki, nieodkryty skarb w lokalnym świecie Katowic. Każdego roku skupialiśmy się na edukacji przez sztukę i kulturę jako istotnych elementach edukacji i życia kulturalnego w mieście. Idea tegoroczna odniosła się do poszukiwania źródeł tego, co połączyło tak wielu ludzi w twórczej kooperatywie. Motywem działań stały się słowa Emmanuela Lévinasa: „Czas, nasz czas, wyznaczony jest oddechem człowieka wobec drugiego człowieka”. Obserwując historię projektu w latach 2008 — 2022, zobaczyliśmy wielką sieć powiązań instytucji Katowice Miasto Ogrodów z placówkami oświatowymi i kulturalnymi oraz zasoby stworzone w naturalny sposób przez działania twórcze dzieci, młodzieży i dorosłych. Rocznie wspieramy w rozwoju twórczym setki uczestników bezpośrednich, a za sprawą akcji artystycznych i wystawienniczych udział publiczności to skala około 15 000 osób.

Jaki zatem kształt przybierały nasze działania na początku Future Artist? Poszukiwanie odpowiedzi nabiera tym większej wagi, że współczesny świat często pomija takie wartości, jak solidarność międzyludzka, troska

wzajemna, współodczuwanie, sprawiedliwe traktowanie. Pragnęliśmy poprzez działania twórcze i edukacyjne dać odpór egoizmowi, relacjom konkurencyjności i wzajemnej nieufności. Kiedy zaczynaliśmy budować grupę projektu w 2008 roku, położyliśmy nacisk na tworzenie kooperatyw między edukatorami, artystami, dziećmi, młodymi ludźmi, seniorami, osobami z niepełnosprawnościami i osobami wykluczonymi. Praktycznie każdy zainteresowany mógł przystąpić do twórczości i tworzenia wzajemnych relacji w ramach projektu. Od samego początku udział był bezpłatny, ale jednocześnie niezwykle angażujący uczestnika.

Pracowaliśmy systematycznie z grupami, tworząc swoistą, zainteresowaną sztuką wizualną społeczność Katowic oraz budując partnerstwa w mieście, w województwie i w Polsce. Dzisiaj ponownie pragniemy zastanowić się nad rodzajem praktyk wizualnych potrzebnych i aktualnych. Należy dodać, że podczas planowania projektu, istotny był poprzedzający go głęboki namysł: po co to robimy? Nie wyobrażamy sobie, by zaproponowane działanie i przebieg warsztatów, wycieczek, tworzonych wystaw i akcji miejskich nie uwzględniał potrzeb, pól zainteresowań oraz spojrzenia na sztukę i świat współczesny, które wnoszą sami uczestnicy. Dynamika rozwoju wzajemnych relacji pomiędzy uczestnikami a prowadzącymi była związana z tym, co artystyczne i tym, co zbiorowe. Nasze starania skupiły się na wspólnotowych aspektach różnych praktyk grupowych w sztuce. Badaliśmy jak dane sposoby uprawiania sztuki, znane z działalności grup artystycznych w Polsce, oddziałują na jakość więzi w naszej społeczności projektowej, a także do jakich wartości odwołują się poprzez kształtowanie i regulowanie relacji pomiędzy uczestnikami. Innymi słowy, poprzez różne praktyki artystyczne pragnęliśmy znaleźć odpowiedź na pytanie: w jaki sposób kształtować

społeczną wspólnotę opartą na solidarności, wzajemności i trosce?

Z zamysłem, że będzie to również świetna okazja do nawiązania nowych relacji.

W edycji 2023 realizowaliśmy zatem działania pod nazwą FUTURE ARTIST – wspólnota sztuki. Jak inaczej można nazwać wspólnota? Jakie inne formy posiada słowo „wspólnota”? W języku polskim dla tego terminu funkcjonuje aż 308 wyrazów bliskoznacznych. My wybraliśmy zaledwie kilka z nich. Były to słowa: BLISKOŚĆ, POMOST, WIĘŹ, CIEPŁO, PRZYJAŹŃ, PRAWDZIWOŚĆ, WSPÓŁPRACA. Tworzyliśmy dla nich odpowiedzi poprzez sztukę. Zainspirowani twórczością wybitnych polskich artystów, którzy prócz dzieł urzeczywistniali wspólnoty artystyczne (takie jak m.in.: GRUPA KRAKOWSKA, POMARAŃCZOWA ALTERNATYWA czy katowickie: ARKAT i ONEIRON), zapewniliśmy kontakt ze sztuką uczestnikom reprezentującym wszystkie grupy wiekowe. Nasze działania przyjmowały różnorodne formy. Były to eksperymentalne warsztaty twórcze z artystami, oprowadzenia kuratorskie, wycieczki miejskie, wspólne koncerty muzyki improwizowanej, happeningi i wielkoformatowe pokazy w przestrzeni miasta. Wszystkim im towarzyszył motyw wspólnoty. Pragnęliśmy zainicjować taki rytm spotkań, by każdy uczestnik poczuł docenienie w kooperatywie z artystami różnych dziedzin sztuki. Jednocześnie chcieliśmy uniknąć anonimowości osób biorących udział w projekcie, co bywa typowe dla dużej sieci. Punktem wyjścia była zarówno realna praca twórcza w kontakcie bezpośrednim ze sztuką, jak i nowe metody działań na bazie eksperymentu. Udzielaliśmy też wsparcia artystom i nauczycielom, by mogli współtworzyć wspólną przestrzeń dla

swoich działań twórczych w bezpośrednim towarzystwie publiczności i we współpracy z uczestnikami.

Z nadzieją, że było pięknie.

Ewa Kokot, 12 września 2023 r.

PRZYPISY

1. Cytat za mottem artykułu: Dorota Głowacka „Sztuka i wspólnota. Artystyczna refleksja nad Shoah jako otwarcie się na inność”, Teksty Drugie Nr 4, IBL PAN, Warszawa 2013. Zasoby Repozytorium Cyfrowego Instytutów Naukowych.
Adres:
<https://rcin.org.pl/dlibra/publication/79228/edition/62171/content>
[Dostęp: 1.09.2023].

Grafika:

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Janusz Byszewski

Wspólnota sztuki w czasach niepewności

Projekt FUTURE ARTIST – wspólnota sztuki” wyrasta z tęsknoty jego twórców i uczestników.

Często przecież tęsknimy za grupą, w której czulibyśmy się bezpiecznie, w której bylibyśmy wysłuchani, zauważeni, gdzie spotykalibyśmy osoby o podobnej wrażliwości czy temperamencie, gdzie oswajalibyśmy „innego” i „obcość” w sobie i w innych. Marzymy o przebywaniu wśród ludzi i równoczesnym zachowaniu odrębności, autonomii i swojej autentyczności.

Doświadczenie wspólnoty jest doświadczeniem bardzo ważnym, choć często nie do końca uświadomionym. Można by przecież powiedzieć, że wspólnota jest konieczna do budowania naszej tożsamości, do tworzenia własnego obrazu siebie.

Dzisiaj coraz trudniej znaleźć dla siebie grupę, która pomogłaby nam się rozwijać i realizować – często jeszcze nierozpoznane – pragnienia.

Nie wystarczają nam „wieszakowe wspólnoty” – termin stworzony przez Zygmunta Baumana dla scharakteryzowania współczesnego, postmodernistycznego społeczeństwa. Na wieszaku w szatni teatralnej zostawiamy płaszcz, a po dwóch godzinach go odbieramy i wychodzimy.

Efemeryczna wspólnota spektaklu zastąpiona zostaje następną i kolejną, tworząc ułudę bezpieczeństwa, stałości, bezpośredniego kontaktu czy porozumienia.

Pewnie tęsknimy za wspólnotą odmienną, którą ten sam autor nazwał „rozmawiającą”: „Zetknąłem się u Franka Rosenzweiga z rozróżnieniem między myśleniem „abstrakcyjnym” i „rozmawiającym”. Myśliciel „abstrakcyjny” z góry zna swoją prawdę: myśli i przemawia wyłącznie za siebie i w swoim imieniu; natomiast myśliciel „rozmawiający” niczego nie może z góry przewidzieć, dopóki nie usłyszy głosu Innego.”

Ta krótka refleksja nad wspólnotą również we mnie budzi tęsknotę... Za czym tęsknię? Za jaką wspólnotą, bliskością? Wspólnotą kogo i czego? Projekt Ewy Kokot zaprasza nas do poszukiwania odpowiedzi na te pytania.

Projekt FUTURE ARTIST — wspólnota sztuki wyrasta też z marzeń jego twórców i uczestników.

Z marzeń o wspólnocie twórczej. Ta koncepcja odsyła nas do utopii tworzonych przez kontrkulturę lat 70. zeszłego wieku, gdzie wspólnota „obejmowała płaszczyznę sztuki i płaszczyznę życia”. „Obie integralnie się łączyły.” Był to „pewien sposób myślenia, działania i tworzenia”. Dla kreowania wspólnot istotne było: „uspołecznienia sztuki”, „zwrócenie uwagi na odbiorcę [co było] gestem o charakterze etycznym”, praktykowanie kultury czynnej, otwarcie, „obcowanie człowieka z człowiekiem”, które „odbywa się pod pretekstem zdarzenia

artystycznego”, „kreacja zbiorowa doświadczona”, „wartości samorealizacyjne”.

Zbigniew Cynkutis — aktor Teatru Laboratorium — tak wtedy pisał: „Myślę o artystycznym stadzie, o wspólnocie, w której każdy człowiek jako istota społeczna rozwija i kształtuje swoją osobowość.”

Właśnie do tej tradycji twórcy projektu FUTURE ARTIST się odwołują i o takiej formie praktykowania kultury marzą.

Projekt FUTURE ARTIST — wspólnota sztuki wyrasta z nadziei jego twórców i uczestników.

Z nadziei, że w „czasach niepewności” sztuka pomoże nam odnaleźć sensowną postawę w życiu. „Żyjemy w kulturze, która pełna jest napięć, ale ciągle żąda rozstrzygnięć. Może odpowiedzią na czasy niepewności wcale nie jest pewność? Może tym, czego potrzebujemy, jest raczej zadomowienie się w niepewności, oswojenie jej, lepsze zrozumienie tworzących ją napięć i paradoksów”. Tylko czy my nie za dużo oczekujemy od sztuki?

PRZYPISY

1. Z. Bauman, Wspólnota. W poszukiwaniu bezpieczeństwa w niepewnym świecie, przeł. J. Margański, Kraków 2008, s. 11.

2. Z. Bauman, K. Tester, O pożytkach z wątpliwości, Sic!, Warszawa 2003.
3. Więcej o tej koncepcji piszemy w: J. Byszewski, B. Nessel-Łukasik, Muzeum relacyjne. Przed progiem, za progiem, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Warszawa 2020.
4. K. Braun, Wspólnota — kreacja — otwarcie w: Wspólnota, kreacja, teatr, Kalambur, Wrocław 1977.
5. Tamże.
6. J. Cage, cyt. za A. Kostołowski, Przeciw korupcji świadomości itp. w: Sztuka otwarta. Parateatr, Kalambur, Wrocław 1980.
7. A. Kostołowski, Przeciw korupcji świadomości itp. w: Sztuka otwarta. Parateatr, s. 129.
8. Na drodze do kultury czynnej. O działalności Instytutu Grotowskiego Teatr Laboratorium w latach 1970 — 1977, Opracowanie i dokumentacja prasowa.
9. Z. Cynkutis, To ludzkie miejsce — teatr w: Wspólnota, kreacja, teatr, Kalambur, Wrocław 1977.
10. Tamże.
11. W. Krukowski, Przeciw deklaratywności w: Wspólnota, kreacja, teatr, Kalambur, Wrocław 1977.

12. A. Jawłowska, Styl życia — obawy i nadzieje w: Wspólnota, kreacja, teatr, Kalambur, Wrocław 1977.
13. Z. Cynkutis, To ludzkie miejsce — teatr w: Wspólnota, kreacja, teatr, Kalambur, Wrocław 1977.
14. M. Napiórkowski, Oswajanie niepewności, Więż, jesień 2023.

Grafika:

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

**DZIAŁANIA
WSPIERAJĄCE
BUDOWANIE
WSPÓLNOTY
PROJEKTU**

EKSPERYMENTALNE WARSZTATY TWÓRCZE I OPROWADZENIA PO WYSTAWACH SZTUKI

Pierwszą składową programu są warsztaty twórcze i oprowadzenia kuratorskie realizowane przez Ewę Kokot we współpracy z nauczycielami i edukatorami sztuki z 8 placówek (szkoły, przedszkola, pracownie plastyczne, dom pomocy społecznej i stowarzyszenie dla osób z niepełnosprawnością), działających w Katowicach i kilku miastach na Śląsku. To ważny element spajający całe działanie, budujący społeczność projektu i obejmujący wszystkie grupy z nim związane. Tematycznie warsztaty nawiązywały do sztuki najnowszej. Jednakże, ze względu na doświadczenia lat 2020 – 2022 oraz możliwości logistyczne uczestników, działania realizowane były równoległe w formie warsztatów twórczych in situ (w siedzibie projektu w Mieście Ogrodów) oraz w postaci kart pracy twórczej prezentowanych online i zadań twórczych realizowanych na ich podstawie przez uczestników i partnerów projektu w ich siedzibach.

Taki rodzaj działań jest dopasowany miękko do potrzeb uczestników. W roku 2023 po raz pierwszy pojawiło się również spotkanie pokazujące, jak sztuka i jej obecność kooperuje czy też wpływa na odbiór i tworzenie muzyki. Podczas SZTUKODŹWIĘKÓW, bo taką nazwę nadaliśmy temu działaniu, w przestrzeni galerii sztuki uczestnicy projektu wraz z profesjonalnym muzykiem (był nim Zdzisław Smucerowicz) stworzyli improwizowany koncert muzyki współczesnej, inspirowany fotografią

artystyczną i ważnymi słowami, takimi jak: BLISKOŚĆ, POMOST, CIEPŁO i PRZYJAŹŃ.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas oglądania wystaw sztuki

**WIZYTY W INSTYTUCJACH PARTNERSKICH
(GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ BWA W KATOWICACH,
RONDO SZTUKI GALERIA ASP W KATOWICACH)**

Spotkania ze sztuką podczas wycieczek na wystawy i wernisaże bogatej sieci placówek wystawienniczych w Katowicach (Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Galerie Akademii Sztuk Pięknych, w tym Galeria Rondo Sztuki w Katowicach, Muzeum Historii Katowic, Muzeum Śląskie) jako możliwość czerpania z kontaktu z drugim człowiekiem – artystą budującym kulturę w Polsce i Europie.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas oglądania wystaw sztuki

Strona 18 – 19 (w publikacji drukowanej)

WSPÓLNOTY to nazwa serii spotkań dedykowanych twórczości wybitnych grup artystów polskich. Spotkania w formie eksperymentalnych praktyk, połączonych z działaniami warsztatowymi i happeningami, są drugą równie istotną składową programy Future Artist.

To spotkania realizowane w dedykowanych grupach pod okiem wybitnych artystów – specjalistów edukacji kulturalnej. W 2023 roku wspólnot utworzyliśmy pięć: Wspólnota Radości i Malarstwa, Wspólnota Dociekających, Wspólnota Wolności i Happeningu w Plenerze, Wspólnota Metafory i Rysunku, Wspólnota Przyjaźni i Informelu.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

WSPÓLNOTA RADOŚCI I MALARSTWA

Motywy przewodnim tej wspólnoty była działalność Grupy Krakowskiej, prace najsynniejszych jej członków – takich artystów malarzy, jak między innymi: Tadeusz Brzozowski, Tadeusz Kantor, Andrzej Kowalski, Andrzej Pawłowski. Uczestnicy, zainspirowani twórczością mistrzów, tworzyli prace malarskie w formie abstrakcji, eksperymentowali z barwą, uczyli się uważności na kolory i kształty. Wspólnota radości i malarstwa stała się faktyczną wspólną przestrzenią dla wszystkich uczestników, dała im możliwość, by podczas malowania poczuli się razem po prostu szczęśliwi, jak podczas dziecięcej zabawy, potrafili wzajemnie się wspierać i uzupełniać. Wspólnotę poprowadziła Ewa Kokot.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas oglądania wystaw sztuki

WSPÓLNOTA DOCIEKAJĄCYCH

Motyw przewodni działania to filozofowanie. Filozofia rozbudza ciekawość, uczy otwartości na różne perspektywy oraz rozwija refleksyjność. Podczas spotkań w atmosferze zabawy i wzajemnego poszanowania szukaliśmy odpowiedzi na nurtujące nas pytania filozoficzne, dyskutowaliśmy nad pojęciami prawdy, dobra i piękna. Każde spotkanie łączyliśmy z wątkiem plastycznym, odnoszącym się do pojęć filozoficznych. Wspólnotę poprowadziły Aleksandra Golecka, Maria Bartkowska i Ewa Kokot.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

WSPÓLNOTA WOLNOŚCI I HAPPENINGU W PLENERZE

Motywy przewodnim tej wspólnoty była działalność Pomarańczowej Alternatywy – antykomunistycznego ruchu happeningowego z lat 80. XX wieku. Zainspirowała nas konkretna akcja tej grupy z 1988 roku pod nazwą „Rewolucja Krasnoludków”. Wraz z uczestnikami warsztatów letnich w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Chełmku postanowiliśmy zrealizować podobne grupowe wspólnotowe działanie. Happening dla mieszkańców na bazie wypracowanego z artystą scenariusza poprzedziły wieloetapowe i wielodniowe warsztaty. Powstały szalone stroje uczestników, niezwykle banery i transparenty wprowadzające twórczość happeningową w tkankę miejską. Wspólnotę poprowadził Waldemar Rudyk we współpracy merytorycznej z Ewą Kokot.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

WSPÓLNOTA METAFORY I RYSUNKU

Motywnym przewodnim tej wspólnoty była działalność grup St-53 i ONEIRON z Katowic. Urszula Broll wraz z Andrzejem Urbanowiczem stworzyli w 1960 roku pracownię przy ulicy Piastowskiej 1 w Katowicach. Miejsce to było przestrzenią ważnych rozmów i spotkań artystów z grupy St-53. Jej członkowie – U. Broll, A. Halor, Z. Stuchlik, A. Urbanowicz, H. Waniek realizowali projekt polegający na wspólnym malowaniu zainspirowanym filozofią i symbolami. Idąc tym wątkiem, najpierw wykonaliśmy wspólne rysunki na kartonach, a następnie stworzyliśmy kształty symbolizujące uczestników i ich cechy osobiste. Powstały formy realne i abstrakcyjne. Prace były widoczne dla spacerujących mieszkańców i turystów w Ogrodzie Botanicznym w Zabrze. Pracownię prowadził Krzysztof Rumin we współpracy merytorycznej z Ewą Kokot.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

WSPÓLNOTA PRZYJAŹNI I INFORMELU

Motywy przewodnim tej wspólnoty były działania katowickiej grupy ARKAT. W roku 1964, z inicjatywy Zygryda Dudzika, powstała w Katowicach grupa artystyczna ARKAT (skrót od: Artyści Katowiccy). W jej składzie znaleźli się m.in. Stanisław Hochuł, Andrzej S. Kowalski, Zygmunt Lis, Zenon Moskwa, Igor Neubauer, Roman Nowotarski, Roman Nyga, Ludwik Poniewiera. Znakiem rozpoznawczym grupy było tworzenie obrazów, często na większych formatach, techniką informel. Uczestnicy wspólnoty przyjaźni i informelu tworzyli spontaniczne, bezforemne układy kompozycyjne. Informel jako europejska odmiana ekspresjonizmu abstrakcyjnego jest praktyką twórczą, która idealnie wpisywała się w potrzeby dzieci – ich energię, żywiołowość i potrzebę wspólnego działania. Pracownię prowadziła Irena Imańska we współpracy merytorycznej z Ewą Kokot.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

WYSTAWY W GALERII ŚCIANA SZTUKI DZIECKA

W specjalnej strefie do prezentacji dzieł sztuki uczestników w instytucji Katowice Miasto Ogrodów organizowaliśmy pokazy prac. Tytuły wystaw odnosiły się miękko do efektów pracy warsztatowej. Galeria prezentuje dzieła tworzone przez wszystkich autorów i autorki, czyli osoby uczestniczące w projekcie. Prezentowano obrazy, rzeźby instalacje i obiekty udostępnione do bezpłatnego oglądania. Galeria promuje sztukę wśród szerokiej publiczności Śląska, a prezentowana w niej sztuka jest wyrazem różnorodnych idei i wartości łączących się ze wspólnotowością – motywem przewodnim projektu w 2023 roku.

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas wernisaży wystaw

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Strona 34 (w publikacji drukowanej)

Oprócz standardowych działań wystawienniczych, 1 czerwca odbył się pokaz pod nazwą „WSPÓLNOTA SZTUKI” na 7 ekranach ledowych w przestrzeni Katowic oraz na infokioskach miejskich. Była to animacja stworzona na podstawie wybranych prac uczestników projektu. Akcję tę symbolicznie można uznać za największą prezentację sztuki DZIECI I DOROSŁYCH w Polsce, gdyż dzięki wsparciu firmy obsługującej ekrany wizualne z rejonu Śląska pokaz miał ponad trzy tysiące odston w ciągu jednego dnia.

Grafika:

Prezentacja projektu w przestrzeni publicznej Katowic

Strona 35 — 36 (w publikacji drukowanej)

SPOTKANIE FINAŁOWE I AKCJA WSPÓLNOTOWA W ŚLĄSKIM OGRODZIE BOTANICZNYM W MIKOŁOWIE

Podziękowanie dla Agnieszki Szyszki — edukatorki Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie za wprowadzenie w przyjaźń z fascynującym światem roślin.

Grafika:

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Widok Śląskiego Ogrodu Botanicznego z lotu ptaka (fragment)

**EKSPERYMENTALNE
KARTY TWÓRCZE
DLA GRUP
UCZESTNICZĄCYCH
W PROJEKCIE**

WSPÓLNY AMBALAŻ

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist –
wspólnota sztuki / Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

W roku 2023 rozpoczynamy nowy cykl działań oparty o pracę twórczą we wspólnocie. Będziemy działać razem w kolektywie. Proponowane zadania odnosić się będą do działalności grup artystycznych w Polsce. Pragniemy przybliżyć przestrzeń wspólnoty zarówno w sztuce, jak i w naszej grupie FUTURE ARTIST. Rozpoczynamy od przybliżenia historii Grupy Krakowskiej. Ta artystyczna formacja nigdy nie sformułowała jednolitego programu artystycznego, a w twórczości jej członków rozpoznać można różne źródła inspiracji – od ekspresjonizmu po kubizm i surrealizm. Działania te legły u podstaw największego jej przedsięwzięcia, czyli Wystawy Sztuki Nowoczesnej w 1949 roku. Stanowi dziś ona jeden z najważniejszych punktów odniesienia w chronologii sztuki polskiej II połowy XX wieku. W naszym zadaniu nawiążemy do sztuki Tadeusza Kantora – jednego z najważniejszych członków tej grupy. W latach 60. XX wieku tworzył on m.in. liczne ambalaże (tj. kompozycje z wykorzystaniem przedmiotów gotowych), w których na przykład naklejał na płótno malarskie zniszczony parasol (lub inne zużyte przedmioty, ubrania), a następnie domalowywał barwne formy. Powstawała w ten sposób unikatowa kompozycja.

Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania:

- arkusze papieru dowolnego formatu, kleje, nożyczki, kartoniki, farby;
- używane przedmioty z recyklingu (mogą być to na przykład zużyte opakowania po lekach, papierki po cukierkach, opakowania po prezentach...).

Instrukcja:

1. Weź arkusz papieru i naklej na niego inne, mniejsze kartki różnych kolorów i kształtów;
2. zdecyduj, których przedmiotów z recyklingu użyjesz w swojej pracy.
3. zdecyduj, w którym miejscu pracy chcesz je umieścić oraz czy zamieścisz je w całości, czy we fragmencie.
4. Tnij, baw się formą, przyklejaj, eksperymentuj z użyciem farb: domaluj na kompozycji formy barwne (możesz chaotycznie chlapać farbą lub domalować punktowo w dowolnych miejscach pracy plamy barwne różnego koloru i kształtu).
5. Twoja praca wyschnęła? Dołącz do grupy. Zdecydujcie wspólnie jak wasze indywidualne prace połączyć w jedno wielkoformatowe dzieło. Nie musi być ono symetryczne, prace mogą się nakładać i tworzyć nieregularną formę. Ważne, że to, co ostatecznie

powstanie, jest waszym wspólnym dziełem, tym, co zaczęło się indywidualnie, a zakończyło wspólnotowo. Osiągnęliście zgodę jak wasze dzieła połączyć? Przypieczętuć tę decyzję taśmą klejącą.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zanim rozpoczniecie pracę, przeczytajcie wspólnie materiał Cricoteki na temat ambalaży, dostępny tutaj: <https://www.cricoteka.pl/pl/emballages/> oraz przegląd prac w ramach wystawy w 60. rocznicę powstania Stowarzyszenia Artystycznego II Grupa Krakowska. Prezentacja prac członków założycieli Stowarzyszenia z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie (dostęp tutaj: <https://mnk.pl/wystawy/ii-grupa-krakowska>)

Zrób zdjęcie pracy uczestników. Wyślij materiał na adres:

ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu.

Grafika

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Strona 39 (w publikacji drukowanej)

Praca z kartami twórczymi pozwala utrzymać kontakt z grupami, które uczestniczą w działaniach w formie pośredniej. Ta eksperymentalna praktyka okazała się skuteczna w latach poprzednich, kiedy mieliśmy utrudnione kontakty osobiste. Karty pracy są pomocne w budowaniu wspólnoty i kontaktowaniu się w innej formule niż ta bezpośrednia. Umożliwiają realizację działania w każdym miejscu – i w szkole, i w pracowni plastycznej, galerii sztuki i w przestrzeni prywatnej własnego domu.

Z użyciem kart można przeprowadzić zajęcia rozwijające kreatywność, myślenie obrazowe oraz stosować różnorodne techniki plastyczne. Karty pracy twórczej są uniwersalnie wiekowo, sprawdzą się w pracy z dziećmi w wieku szkolnym, jak i z młodzieżą. Także dla dorosłych mogą być ciekawym pomysłem na kontakt ze sztuką współczesną. Twórczość sugerowana w każdym zadaniu ma charakter wspólnotowy i jest ściśle dostosowana do idei PRACY WE WSPÓLNOCIE, GRUPIE TWÓRCZEJ I PODCZAS PROCESU GRUPOWEGO.

Grafika:

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

WSPÓLNE DZIEŁO WIELKIEGO FORMATU

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist –
wspólnota sztuki / Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 2/2023

Kontynuujemy nowy cykl działań oparty o pracę twórczą we wspólnocie. Pragniemy przybliżyć przestrzeń wspólnoty zarówno w sztuce, jak i w naszej grupie FUTURE ARTIST. Proponowane zadania (oparte o pracę twórczą razem w kolektywie) odnoszą się do działalności grup artystycznych w Polsce. Tym razem naszą inspiracją jest twórczość Tadeusza Brzozowskiego – członka Grupy Krakowskiej. Artysta technikę malarską opanował do perfekcji. Za sprawą wypracowanej przez niego metody twórczej, mówi się o nim, iż był „Alchemikiem koloru”. W swoich abstrakcyjnych obrazach, jak sam podkreślał, najpierw nasycił kolor do maksimum, a potem nagle go przygaszał. Twórczość malarską artysty cechowała śmiała intensywna kolorystyka, obrazy pełne barwnych, wręcz „dźwięczących” kolorem plam i załamujących się linii. Inspirując się twórczością Brzozowskiego, postaramy się namalować wielkoformatową pracę pełną wielowarstwowych struktur i świetlistych barw.

Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania:

- duży karton przyniesiony ze sklepu lub szary papier;
- farby plakatowe, akwarelowe, tempery;
- -pędzle różnych wielkości;
- -ołówki;
- -paleta do mieszania barw lub talerzyk papierowy.

Instrukcja:

1. Zaproś do pracy twórczej swoich kolegów i koleżanki, rodziców lub dziadków.
2. Połóż karton lub papier bezpośrednio na podłodze.
3. Wyznacz ołówkiem na papierze osobne dla każdego uczestnika pola pracy.
4. Malujcie różnymi grubościami pędzla plamy barwne o różnym kształcie. Możecie używać różnych rodzajów farb: plakatowych, akwarelowych czy temper. Wypełnijcie pola różnymi formami i kolorem. Starajcie się mieszać barwy na papierowych talerzykach lub paletach malarskich.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Polecamy krótki film Muzeum Narodowego we Wrocławiu o Tadeuszu Brzozowskim – odcinek 60. z serii pt. „Któreśdy po sztukę”.

<https://bit.ly/TadeuszBrzozowski>

Zrób zdjęcie pracy uczestników. Wyślij materiał na adres:

ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu.

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

RUCHOME OBRAZY

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist –
wspólnota sztuki / Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 3/2023

Kolejne zadanie oparte o pracę twórczą we wspólnocie. Będziemy działać w grupie, tworząc pojedynczy obiekt, by na koniec wspólnie go uruchomić. Naszą inspiracją będzie twórczość Andrzeja Pawłowskiego – członka Grupy Krakowskiej. Był on nie tylko malarzem, rzeźbiarzem i projektantem, ale twórcą niezwykłych filmów, które nazwał „Kineformami”. Inspirując się tymi ruchomymi obrazami, stworzymy mobile, które pod wpływem ruchu rąk będą tworzyły struktury oparte o światło i cień.

Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania:

- białe, cienkie kartki
- nożyczki
- kleje
- dziurkacz

- sznurek
- listeweczka o dowolnej długości

Instrukcja:

Wytnij różne formy z białej kartki. Naklej je na siebie klejem i połącz w jeden element. Może on być zwarty, może być rozproszony.

Dziurkaczem wykonaj dziurkę w dowolnym miejscu i zawieś swój element na listwie. Możecie też łączyć się w grupy i na jednej listewce zawiesić kilka białych struktur. Gotowe? Wprawcie całość w ruch. Coś wam to przypomina? To trochę jak łowienie ryb, ale może macie inne skojarzenia? Podzielcie się nimi. Obserwujcie, jak wasz ruchomy obraz zaczyna tańczyć. Jak zmienia się forma waszych dzieł oraz światłocien. Jeśli macie możliwość, potwórzcie ten eksperyment w ciemnym pomieszczeniu.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zobaczcie wspólnie film z zasobów archiwum Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie: <https://bit.ly/kineformy>

Zrób zdjęcie wspólnej pracy uczestników. Możesz też nakręcić króciutki filmik. Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

KOLEKTYWNY OGRÓD

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist –
wspólnota sztuki / Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 4/2023

Projektujemy kolektywny ogród w mieście! W dawnych czasach ogrody projektowali wyłącznie specjaliści – architekci i ogrodnicy. Współcześnie ogrody społecznościowe to ważny element wielu miast. Takie ogrody może zaprojektować każdy: i dorośli i dzieci. Takie miejsca stanowią często wspólnotową przestrzeń do świętowania, odpoczynku i współpracy czy bardziej tradycyjnie: hodowania warzyw i owoców. Inaczej niż ogródki działkowe – zazwyczaj nie są zamkniętą przestrzenią prywatną, lecz dobrem wspólnym. Każdy ogród społeczny ma inny charakter. Pojawiają się w nim dowolnie wybrane rośliny, urządzenia, meble ogrodowe, a nawet fontanny i wodospady. Z czasem zamieszkują w nim zwierzęta. Ogrody społeczne powstają nie tylko wokół domów, ale i na dachach budynków. Swoją ogródek ma też instytucja Katowice Miasto Ogrodów.

Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania?

W tym zadaniu zapomnijcie o instrukcji. Zostawiamy wam pełną dowolność! Wasze zadanie polega na zaprojektowaniu wspólnego ogrodu.

Może wspólnie namalujecie Wasz ogród na wielkim kartonie? Może stworzycie makietę ogrodu z użyciem naturalnych elementów? A może wykonacie fotokolaż na komputerze? Istnieje też możliwość zasadzenia prawdziwego ogrodu wokół Waszej pracowni, szkoły czy przedszkola.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zobacz co rośnie w ogrodach społecznych Warszawy i Londynu, może będzie to inspiracją?

Bujna Warszawa: <https://bit.ly/bujnaWawa>

Magiczny ogród społeczny w Londynie: <https://bit.ly/magicznyLondyn>

Zrób zdjęcie wspólnej pracy uczestników. Możesz też nakręcić króciutki filmik. Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.e

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

KOLEKTYW MARZEŃ

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist

Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 5/2023 „Kolektywna praca wszystkich!”

Termin „kolektywny” oznacza to samo co grupowy, zbiorowy. Nie od zawsze artyści myśleli, że praca kolektywna może być z założenia ich metodą pracy artystycznej i że często faktycznie tak właśnie pracują. Taki model artystycznego działania zakłada wspólne zaangażowanie współpracowników-artystów. Praca nad dziełem odbywa się wspólnie, a efekt jest wynikiem zbiorowego tworzenia. Zazwyczaj dzieła powstają indywidualnie i w samotności, ale to, co doprowadza do ich stworzenia, jest zwykle wymianą myśli. Może dlatego artyści od lat tworzą mniej lub bardziej sformalizowane grupy.

Zapraszamy Was do tworzenia wspólnego dzieła!

Materiały i narzędzia potrzebne do wykonania zadania:

papier dużego formatu, nożyczki, farby, kredki lub inne dowolne środki malarskie.

Instrukcja:

Wytnijcie z papieru jak największe koło i podzielcie je „jak tort”: na tyle części, ile liczy Wasza grupa. Niech każdy uczestnik namaluje na swojej części swoje MARZENIA. O czym marzycie? Czy to jest piękna podróż, fantastyczny przyjaciel czy może udział w międzynarodowej wyprawie do gwiazd? Swoją część namalujcie w dowolnej technice rysunkowej, malarskiej lub stwórzcie wycinankę. Niech marzenia urealnią się w tej pracy. Pokażcie je! Jeżeli Wasza grupa jest duża to może to być kilka kół.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zrób zdjęcie wspólnej pracy uczestników. Możesz też nakręcić króciutki filmik. Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

TWORZYMY WSPÓLNĄ RZEźBĘ LAND ART!

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist

Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 6/2023

Zdefiniujmy pojęcie Land Art. Land Art to Sztuka Ziemi, to kierunek w sztuce polegający na interwencji artysty w świat przyrody, na wykorzystaniu w działaniach twórczych środowiska naturalnego. Ten nurt artystyczny został zainicjowany pod koniec lat 60. XX wieku w Stanach Zjednoczonych. Artyści zaczęli wówczas traktować naturalne tworzywo: ziemię, kamienie, skały, gałęzie jako punkt wyjścia do działań twórczych. Ich działanie w przestrzeni naturalnej miało charakter efemeryczny, krótkotrwały. Interwencje w przyrodzie nie miały i nie pozostawiały w niej trwałych śladów. Jedynym świadectwem takiego aktu twórczego jest jego dokumentacja – zdjęcia i filmy, mapy i szkice. To ona jest prezentowana w galeriach i muzeach.

Instrukcja:

W tym zadaniu musicie być uważni na przyrodę i innych. Postarajcie się najpierw zgromadzić w specjalnym pudełku różne naturalne skarby na przykład muszle, kamyczki, drewnienka w różnym kształcie. Możecie je

pomalować, zrobić otwory, owinąć sznurkiem. Poszukajcie wokół waszej pracowni, szkoły czy przedszkola dogodnej przestrzeni Zaplanujcie wspólnie, gdzie będzie umieszczona rzeźba. Może wykonacie wspólny szkic? Praca w przestrzeni wymaga też wspólnej rozmowy. Na miejscu działajcie razem. Koniecznie uważajcie, żeby nic nie zniszczyć w przyrodzie. Może uda się pokazać Waszą rzeźbę przechodniom, koleżankom i kolegom ze szkoły. Zapytajcie oglądających, czy to dobry pomysł? Zapraszamy Was do tworzenia wspólnego dzieła!

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Sprawdź czy wybrane przez dzieci miejsce na rzeźbę jest bezpieczne i czy jej skonstruowanie nie wymaga specjalnej zgody. Zobacz wspólnie z grupą realizacje rzeźb wykonanych podczas Landart Festiwalu organizowanego przez Fundację Latająca Ryba.

To będzie inspirujące dla grupy.

<http://landart.lubelskie.pl/galerie/>

Zrób zdjęcie wspólnej pracy uczestników. Możesz też nakręcić króciutki filmik. Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

KOLORY WEWNĄTRZ MNIE. PRACA MALARSKA

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist – wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot – koordynator projektu Future Artist

Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 7/2023

Czerwony, zielony, niebieski, a może czarny? Który kolor jest Twoim ulubionym? Na osobistej liście barw możesz ich znaleźć nawet kilka. W dodatku kolorów jest tak mnóstwo, że nie sposób wymienić ich wszystkich. Barwy postrzegamy dzięki komórkom światłoczułym w siatkówce oka. To odbiór świetlnej fali. Jak to jest, że każdy z nas ma swoje ulubione kolory? Wybór barwy, którą otaczamy się na co dzień, ma bezpośredni wpływ na to, jak czujemy się i jak odbierani jesteśmy przez innych. Również artyści stosują określone gamy barw i dzięki temu są rozpoznawani. Te wybory są bardzo indywidualne i charakterystyczne dla każdego człowieka. Wielu uważa, że Vincent van Gogh był największym kolorystą w światowej historii sztuki. Błękitne niebo, żółte płatki słoneczników na jego obrazach, nie mają sobie równych. Artysta miał niesamowite wyczucie koloru; używał niezwykle intensywnych i mocnych odcieni barw. W naszym siódmym zadaniu twórczym będziemy tworzyć obrazy w takich kolorach, jakie każdy z was upodobał sobie

najbardziej. Zapewne będą inne dla każdego, ale przecież ta różnorodność w każdym z nas jest najbardziej fascynująca.

Instrukcja:

Przygotuj farby (dowolnego rodzaju) i arkusz białego papieru (format dowolny).

Tym razem będziemy pracować indywidualnie. Używaj nieco więcej wody i nakładaj swoje ulubione barwy. Nałożone plamy mogą się łączyć i tworzyć nowe kolory. Musicie być jednak być uważni, żeby nie połączyć wszystkich barw w jedną buro-szarą plamę. Otrzymany obraz reprezentuje Waszą OSOBISTĄ KARTĘ KOLORÓW. Pokażcie sobie nawzajem Wasze indywidualne gamy barwne. Zorganizujecie wystawę tych KART – obrazów malarskich w pracowni, ogrodzie lub w mieście. Możecie też któregoś dnia ubrać się w swoje ulubione kolory i wykonać wspólne grupowe zdjęcie.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zobacz wspólnie z grupą książkę ALFABET SZTUKI DZIECKA, która jest dostępna bezpłatnie online pod adresem:

<https://bit.ly/AlfabetSztukiDziecka>

Znajdź w publikacji stronę 6 i 27 na których zobrazowano pojęcie Barwa i Wolor. Przeczytaj też wyjaśnienie ze Słownika Pojęć ze stron 33 i 37.

Zrób zdjęcie prac uczestników. Możesz też nakręcić króciutki filmik.

Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

KOLEKTYWNA MULTIPLIKACJA

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist — wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot — koordynator projektu Future Artist

Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 8/2023

Tym razem zapraszamy do powielania. Wydawać się może, że taka propozycja, to zaproszenie do czegoś nudnego i schematycznego. Jednak nic bardziej mylnego! Spójrzcie na zdjęcie zapraszające was do ósmego zadania. Widzicie na nim papierowe, podobne do siebie łódeczki. Przy pierwszym spojrzeniu wydają się takie same, jednak jeśli popatrzeć uważniej, okazuje się, że każda z nich jest subtelnie inna. Przede wszystkim łódeczki różnią się rodzajem zdobienia i rodzajem materiału, jakiego do tego użyto: farby, kredki czy flamastra. Tak samo jest ze sztuką powstającą na bazie pewnej sztancy czy wzoru. Każde takie dzieło jest inne, naznaczone ręką artysty. Każdy jego gest wpływa na ostatecznie inny wygląd przedmiotów, nawet jeśli wydają się one bardzo podobne. To samo dotyczy również sytuacji, kiedy jeden kształt jest powielany na jednym dziele sztuki. Takie zestawianie podobnych obiektów na płaszczyźnie nazywamy MULTIPLIKACJĄ. Czym jest multiplikacja w sztuce? To zwielokrotnienie obiektu w celu uzyskania utworu artystycznego na płaszczyźnie bądź w przestrzeni. To też zadanie dla nas. Będziemy tworzyć wspólną multiplikację.

Instrukcja:

Potrzebne będą: arkusze grubego papieru bądź kartonu, nożyczki oraz ołówki, kredki, flamastry, farby lub inne środki malarskie (te, które macie pod ręką lub po prostu lubicie).

Zdecydujcie się wspólnie w grupie, jaki kształt chcecie powielić. To będzie wasz autorski szablon. Może będzie to SŁOŃCE, DRZEWO, może SAMOLOT, WAŻKA lub ŻABA. Ustalcie, jak ma dokładnie wyglądać tj. jaką ma przyjąć formę. Pamiętajcie, że trzeba narysować go tak, by nadawał się do wycięcia. Decyzja podjęta? Niech każdy z was narysuje swój kształt na arkuszu papieru i następnie dokładnie go wytnie. Na koniec wycięty kontur można pomalować, wykleić, porysować lub dodać formy przestrzenne. Kiedy cała grupa skończy pracować, poukładajcie wykonane formy na jakiejś powierzchni i sfotografujcie, tak wszystkie były widoczne. Są podobne, a jednak inne? Są! To właśnie jest multiplikacja, wasza multiplikacja!

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zbierz prace uczestników na dowolnej powierzchni, zrób zdjęcie.

Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

KOLEKTYWNE „CHLAPANIE”

Katowice Miasto Ogrodów

Projekt: Future Artist — wspólnota sztuki

Opracowanie: Ewa Kokot — koordynator projektu Future Artist

Oprawa graficzna: Jacek Zygmunt

Zadanie twórcze 9/2023

To zadanie zaprasza do wesołej zabawy z farbami. Będziemy tworzyli podobnie jak Jackson Pollock, który wykreował własny styl tworzenia z charakterystycznym kapaniem farbą na płótno i rozpryskiwaniem jej. Krytycy nazwali taki rodzaj praktyki malarskiej „malarstwem gestu”.

To bardzo spontaniczna technika. Artysta pracował nie tylko pędzlami, lecz również na przykład dziurawił puszki z farbą i „malował” poprzez rozchlapywanie różnych kolorów na dużych płachtach malarskich.

Jackson Pollock był najstynniejszym przedstawicielem grupy artystów tworzących w Nowym Yorku w latach 40. i 50. XX wieku.

Dziś ich twórczość określa się mianem „szkoły nowojorskiej”. Zaliczamy do niej nie tylko artystów sztuk wizualnych, ale również poetów i muzyków.

Instrukcja:

Potrzebne będą arkusze grubego papieru (np. bryistol) wielkiego formatu. Zanim zaczniecie tworzyć, ubierzcie się w taki sposób, by nie przejmować się ubraniem. Każdy członek grupy niech wybierze dowolny kolor farby

z domieszką wody przygotowanej w małym słoiczku. Najpierw spontanicznie rozlewajcie farbę na biały brystol wielkiego formatu. Następnie usiądźcie dokoła waszego dzieła i malujcie dowolne plamy z rozlanej już farby, w taki sposób tak by wasze plamy nie połączyły się, bo wówczas na kartce powstanie wielka brunatna plama. Kierujcie się swoją intuicją i potraktujcie to zadanie z radością. Jeżeli złapiecie resztki lata, to takie prace idealnie tworzy się w plenerze.

Zadanie dla rodzica / nauczyciela / opiekuna:

Zobaczcie wspólnie film Fundacji Sentio i Tchorek-Bentall Studio:

„Dlaczego Jackson Pollock nie nazywał swoich dzieł?”

(10 odcinek cyklu „Historia sztuki w 10 obrazach”)

Film dostępny jest bezpłatnie pod adresem: <https://bit.ly/sentiopollock>

Zrób foto lub video reportaż podczas pracy grupy.

Nie przejmuj się –nie musi być profesjonalny.

Wyślij materiał na adres: ewa.kokot@miasto-ogrodow.eu

Grafika:

Logo FUTURE ARTIST

Przykład realizacji zadania (fragment)

Prace osób uczestniczących w projekcie (fragmenty)

Strona 56 (w publikacji drukowanej)

PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE W RAMACH WARSZTATÓW I WSPÓLNOT

1. Dom Pomocy Społecznej w Orzeszu
2. Pracownia plastyczna ACM STUDIO z Gliwic
3. Pracownia plastyczna „Tuart” z Zawiercia
4. Przedszkole nr 35 w Katowicach
5. Przedszkole z oddziałami integracyjnymi
„Małe Kroczki” w Katowicach
6. Szkoła Podstawowa nr 37 w Katowicach
7. Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji
„Arteria” w Katowicach
8. Zespół Szkół nr 1 im. gen. J. Ziętka w Katowicach

Grafika:

Osoby uczestniczące w projekcie podczas pracy

**WYPOWIEDZI
EDUKATOREK
W ODNIESIENIU
DO PROJEKTU**

Czym podczas działań w ramach projektu była dla Was wspólnota?

Otwartość, wsparcie i współpraca. Tymi słowami zdefiniowały „moje” dzieci (uczestnicy moich zajęć) pojęcie WSPÓLNOTY. Dodałabym jeszcze budowanie relacji „TU I TERAZ”, a wszystko dzięki sztuce. Dotychczasowe działania artystyczne z moimi grupami opierałam w dużej mierze na pracy indywidualnej – a przynajmniej tak to widziałam. Aktywności podjęte podczas zadań zaproponowanych przez Future Artist, związanych właśnie ze WSPÓLNOTĄ uświadomiły mi, że szczególnie w procesie wstępnym, projektowym, nasze działania miały charakter wspólnotowy. Dyskusje i bezpośrednie rozmowy dotyczące omawiania artystycznych zagadnień to przecież budowanie wspólnych więzi i spajanie grupy. Zadania Future Artist pozwoliły nam pójść o krok dalej. Świadome zjednoczenie wokół sztuki, praca nad wspólnym obiektem czy instalacją artystyczną dała nam wszystkim ogromną radość i uświadomiła, że przynależymy do niezwyklej wspólnoty.

Agnieszka Chrzanowska-Matys

artystka wizualna

Pracownia plastyczna ACM STUDIO z Gliwic

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota w trakcie projektu Future Artist miała dla mnie kilka wymiarów. Po pierwsze, była to wspólnota sztuki, zgodnie z zamysłem Ewy Kokot, która zaprosiła nas serdecznie do projektu. Wspólnota osób działających twórczo i twórczo myślących. Po drugie, była to dla mnie wspólnota przyjaźni. Zarówno ze względu na współprowadzenie zajęć z przyjaciółką, z którą jestem w przyjaźni od czasu studiów doradczo-filozoficznych, jak i z powodu życzliwego wzajemnego nastawienia wobec siebie wszystkich uczestniczących. W końcu była to, z naszego już zaproszenia, wspólnota dociekających, a więc wspólnie filozofujących przyjaciół mądrości. Wspólnota była dla mnie przestrzenią dialogu, a więc pytania, nasłuchiwanie, wymiany pomysłów, a także działania razem i osobno obejmującego jednostkę i kolektyw, którym się stawaliśmy. Wspólnota to dla mnie współdzielony czas, w którym buduje się coś razem, poznaje, przeżywa, można liczyć na wsparcie, a także wymianę darów. Wspólnota w tym wypadku to także synergia kreatywności i inspiracji. Obserwacja tego, co podobne i różne w nas. Szansa na wyjście poza wąską perspektywę wyalienowanego ja i na poczucie przynależności. Okazja do zaciekawienia się sobą nawzajem i razem czymś poza nami. Poza tym, co dwie głowy, to nie jedna, a co wiele głów... to wspólnota (serc również).

Aleksandra Golecka
filozofka i przyjaciółka

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota łączy, zespala i pomaga wzrastać. Podczas pracy z moją grupą mogę dzielić się swoimi doświadczeniami i emocjami związanymi z odbiorem sztuki. Praca z osobami o podobnej wrażliwości przynosi ogromną satysfakcję, a sztuka jest wspaniałym narzędziem do budowania relacji. Dzięki twórczej pracy możemy wzajemnie wyciągać z siebie to, co mamy najpiękniejszego. Podczas wspólnego tworzenia pragnę uczulić moją grupę na ważne idee, na piękno, pragnę odciągnąć uczniów, choć na chwilę, od skomercjalizowanego świata. Nasza praca ma wszechstronny rozwój — daje radość tworzenia, uwrażliwia na piękno, pomaga wyrazić siebie, wycisza i wzmacnia poczucie wartości.

Katarzyna Iłyszyn

artystka wizualna

Pracownia plastyczna Tuart z Zawiercia

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota to bycie razem w grupie. Wspólnota to przestrzeń na bycie sobą. Wspólnota to kreatywne interakcje w grupie. Wspólnota to JA, TY i GRUPA. Wspólnota to tworzenie jedności poprzez różnorodność. Wspólnota to radość, uśmiech, a czasami złość. Wspólnota to wszystkie emocje, bo to MY Wszyscy w jednej całości. Tym bardziej dziękujemy EWIE KOKOT za inspirację do wspólnotowego działania poprzez sztukę.

Monika Ostrowska-Cichy

Przedszkole z oddziałami integracyjnymi

„Małe Kroczki” w Katowicach

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota podczas pracy z grupą przedszkolaków to po prostu rozwój na wielu płaszczyznach. To rozwijanie umiejętności współpracy i działania razem w celu tworzenia kreatywnych przedsięwzięć i zadań.

To fantastyczne ćwiczenie na komunikację interpersonalną i rozwijanie kreatywnego myślenia, zabawa sztuką i umiejętności współpracy, ponieważ dzieci działały w zespole. Wspólnota przedszkolaków to wzajemne wsparcie, szacunek i zaufanie między członkami grupy w trakcie wspólnych działań. Wspólnota działań dawała dzieciom dużo twórczej swobody, a zajęcia inspirowały je do częstego kontaktu ze sztuką i do podejmowania twórczych eksperymentów. Wspólne działania pozytywnie wpływały na motywację, zaangażowanie i satysfakcję przedszkolaków. Świat wokół nich postrzegały jako przestrzeń, którą można przeistoczyć w coś nowego, magicznego, czasem niezwykle realnego. Wspólnota działań przedszkolaków to ciekawość świata, nieszablonowość i autentyczna radość z efektów wspólnej pracy.

Katarzyna Przybylska

nauczycielka przedszkola

Przedszkole nr 35 w Katowicach

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota w mojej grupie to możliwość wymiany pozytywnych emocji, radość tworzenia i dzielenia się pomysłami. To działania oparte na wspólnym budowaniu relacji, nauka współpracy, tolerancji i empatii. To wreszcie wzbudzanie ogromnego potencjału twórczego w młodych ludziach, jaki gromadzi się podczas wspólnotowych działań.

Magdalena Regulska-Szumlas

artystka i nauczycielka

SP 37 w Katowicach

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Nasza wspólnota to przede wszystkim wspólna radość tworzenia, nasz czas, nasze uśmiechy. Inspirujemy się wzajemnie, pomagamy sobie i wspieramy się. Gdy pracujemy razem, naszą motywacją jest zmierzenie się z nowymi wyzwaniami, poznanie sztuki, która pozwala nam wyrazić siebie. Nasza wspólnota to również dbanie o miejsce naszej pracy, o pomoce plastyczne, dzięki którym możemy tworzyć. W ciągu wielu lat nauczyliśmy się dbać o swoje indywidualne potrzeby, każdy z nas jest inny i każdy wyraża się w swój własny sposób, dlatego akceptujemy wybory innych i wspólnie cieszymy się z osiągniętego celu. Wspólnota to też nasze wybory kolorystyczne, wybory form pracy – z czasem nabierają one doświadczenia, stają się bardziej świadome i przemyślane... i każdy je akceptuje.

Joanna Skorodzień

artystka, edukatorka,

Dom Pomocy Społecznej w Orzeszu

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

Wspólnota podczas pracy z moją grupą to radość ze wspólnie spędzonego czasu, czerpanie kreatywności i wzajemnej inspiracji. To integracja, energia i satysfakcja z tego, że jesteśmy elementem czegoś większego. FUTURE ARTIST – cieszymy się, że jesteśmy Twoim „puzzlem” w tej pięknej „układance” zmysłów. Dziękujemy!

Marlena Stefaniak i Magdalena Trzęsiok
nauczycielki świetlicy szkolnej
Zespół Szkół nr 1 im. gen. J. Ziętka w Katowicach

Grafika:

Fotografia autorek wypowiedzi

Mam wrażenie, iż wspólnota jest wyrazem „otulającym” człowieka, dającym poczucie bezpieczeństwa, ale także zmiennym w dobrym tego słowa znaczeniu, bo pulsującym w rytmie przemian, jakie w niej zachodzą. Ma bardzo wiele wymiarów związanych z bliskością, dobrem, troską, miejscem, ideą, współtworzeniem. Dla mnie słowo „wspólnota” jest nacechowane jednoznacznie pozytywnie i nie można go połączyć ze złym przekazem. To słowo, jego znaczenie, jest mi bardzo bliskie przez to, że jestem częścią takiej wspólnoty w Stowarzyszeniu „Arteria”.

Edyta Szyszka

kierowniczka i terapeutka

Stowarzyszenie „Arteria” w Katowicach

Grafika:

Fotografia autorki wypowiedzi

SPIS TREŚCI

(nr str. w dokumencie cyfrowym / nr str. w dokumencie drukowanym)

WSTĘP	2 / 44
Ewa Kokot „Od źródła do wspólnoty”	5 / 5
Janusz Byszewski „Wspólnota sztuki w czasach niepewności”	9 / 7
DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE BUDOWANIE	
WSPÓLNOTY PROJEKTU	14 / 9
Eksperymentalne warsztaty twórcze i oprowadzenia po wystawach sztuki	15 / 10
Wizyty w instytucjach partnerskich	17 / 14
Pięć wspólnot	18 / 18
Wspólnota Radości i Malarstwa	19 / 20
Wspólnota Dociekających	20 / 22
Wspólnota Wolności i Happeningu w Plenerze	21 / 24
Wspólnota Metafory i Rysunku	22 / 26
Wspólnota Przyjaźni i Informelu	23 / 28
Wystawy w Galerii Ściana Sztuki Dziecka	24 / 30

Akcja miejska „Wspólnota Sztuki”	25 / 34
Spotkanie finałowe i akcja wspólnotowa w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie	26 / 35
EKSPERYMENTALNE KARTY TWÓRCZE DLA GRUP UCZESTNICZĄCYCH PROJEKCIE	27 / 37
Wspólny ambalaż	28 / 38
Wspólne dzieło wielkiego formatu	32 / 40
Ruchome obrazy	35 / 42
Kolektywny ogród	38 / 44
Kolektyw marzeń	40 / 46
Tworzymy wspólną rzeźbę Land art!	42 / 48
Kolory wewnątrz mnie. Praca malarska	44 / 50
Kolektywna multiplikacja	47 / 52
Kolektywne „chlapanie”	49 / 54
Placówki współpracujące w ramach warsztatów i wspólnot	51 / 56
WYPOWIEDZI EDUKATOREK W ODNIESIENIU DO PROJEKTU	52 / 57

FUTURE ARTIST – WSPÓLNOTA SZTUKI

Publikacja bezpłatna zrealizowana w ramach projektu

FUTURE ARTIST – wspólnota sztuki

Autor, redakcja merytoryczna:

Ewa Kokot

Korekta i redakcja tekstów:

Magdalena Orczewska

Korekta:

Weronika Górka

Projekt graficzny:

Małgorzata Jabłońska

Layout:

Piotr Szewczyk

Projekt graficzny kart:

Jacek Zygmunt / Skandha

Wydawca:

Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek

Plac Sejmu Śląskiego 2, 40-032 Katowice

miasto-ogrodow.eu

fb.com/groups/FAjakFutureArtist

Druk:

AA Print

Nakład:

200 egzemplarzy

Autorzy tekstów:

Janusz Byszewski

Agnieszka Chrzanowska-Matys

Aleksandra Golecka

Katarzyna Iłyszyn

Ewa Kokot

Katarzyna Przybylska

Magdalena Regulska-Szumlas

Joanna Skodzień

Marlena Stefaniak

Edyta Szyszka

Autorzy zdjęć:

Anastazja Hadyna

Arkadiusz Ławrywianiec

oraz

Jeremi Astaszow

Agnieszka Chrzanowska-Matys

Aleksandra Golecka

Kinga Hołda-Justycka

Katarzyna Iłyszyn

Marek Kawęcki (ze zbiorów ŚOB)

Ewa Kokot

Katarzyna Przybylska

Magdalena Regulska-Szumlas

Waldemar Rudyk

Krzysztof Rumin

Joanna Skorodzień

Marlena Stefaniak

Julia Świtaj

Janek (uczestnik projektu)

Kalinka (uczestniczka projektu) z mamą

Marianna (uczestniczka projektu)

Katowice 2023

ISBN 978-83-63304-51-5

CC BY-NC-ND 4.0 DEED

Znaki graficzne na stronie redakcyjnej

- Logo Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z dopiskiem „Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego”
- Logo KATOWICE dla odmiany
- Logo KATOWICE Miasto Ogrodów
Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek
- Logo FUTURE ARTIST
- Logo Affiliated Organisation of InSEA

Patroni medialni

- Logo Czas Dzieci
- Logo Miasto Dzieci
- Silesia Dzieci
- Dzieci Lubią Śląskie

Kody QR na stronie redakcyjnej

Future Artist na stronie internetowej Katowice Miasto Ogrodów

https://miasto-ogrodow.eu/strona/future_artist/mid/90

O Future Artist w języku łatwym do czytania i zrozumienia

(plik pdf do pobrania)

https://miasto-ogrodow.eu/userfiles/images/ETR/ETR2023_FA1K.pdf

Future Artist – grupa strony Katowice Miasto Ogrodów na portalu społecznościowym Facebook

<https://www.facebook.com/groups/FAjakFutureArtist>

Opracowanie graficzne dokumentu cyfrowego:

Małgorzata Jabłońska